

[L. D. Rasmussen.]

Jeg vil derefter gerne gøre nogle Bemærkninger i Tilslutning til den nys vedtagne og nu gældende Finanslov. Det har nemlig stor Interesse at undersøge, i hvor høj Grad Samfundet ved forskellige Foranstaltninger tager sig af at fremme vore forskellige Erhverv, dels til Oplæring og Uddannelse af den opvoksende Ungdom, dels til Forsøg paa Erhvervslivets forskellige Omraader, dels til andre Støtteforanstaltninger. Paa den Finanslov, som nu er gældende, ydes der Tilskud til Fiskeriet med 422 000 Kr., til Søfarten omtrent 439 000 Kr., eller til begge Erhverv 861 124 Kr. Til Handelen, alene til Uddannelse, ydes der 457 650 Kr. Til Industri og Haandværk ydes der 2 417 000 Kr. og til Landbruget $4\frac{1}{2}$ Million. Og i disse Bevillinger er ikke medregnet Landbohøjskolen med $2\frac{1}{3}$ Million, Veterinærvæsenet med 737 752 Kr., Mergeltransport 700 000 Kr. og Kontrol med forskellige Levnedsmidler 269 722 Kr., eller i alt godt 4 Millioner, hvilket Beløb dog i ikke ringe Grad kommer Landbrugserhvervet til gode. Jeg har imidlertid ikke villet medregne det, fordi det med Berettigelse vil kunne siges, at det ikke er udelukkende til Landbruget. Endvidere er ikke medregnet Statens Garanti for de 1,2 Mill. Kr. i Anledning af Sukkerkrisen eller de 60 Mill. Kr. til Eksportkredit, Tilskud til Forrentning af Mergelbaner 200 000 Kr., Tilskud til Hedeselskabet 600 000 Kr. Heller ikke disse Beløb er medregnet, lige saa lidt som der er regnet med de ret betydelige Beløb, Staten har indestaaende i Husmandsbrug.

Jeg nævner ikke disse Tal for i mindste Maade at skabe Mislyd mellem de forskellige Erhvervsgrene med Hensyn til, hvem der gøres mest for. Det er ikke det, der for mig er Sagen. Nej, jeg giver Oplysningerne for at vise, at der er en stigende Forstaaelse af Nødvendigheden af at træffe Foranstaltninger for at fremme vort Erhvervsliv. Denne stigende Interesse ses bedst, naar jeg sammenligningsvis anfører de paa Finansloven for 1901—02 bevilgede Beløb til tilsvarende Formaal. Her ydedes til Fiskeriet 126 434 Kr., til Søfarten 146 177 Kr., til begge Erhvervsgrene 272 611 Kr. Til Handelen ydedes 144 000 Kr., til Industri og Haandværk 646 000 Kr., til Landbruget ca. 1 167 000 Kr. Man ser, hvilken mægtig Stigning der har fundet Sted i de Aar, der er forløbet siden da. En Subvention for Dampskibsforbindelserne Esbjerg—Parkeston og Esbjerg—Grimsby og Refusion af Bropenge for disse Forbin-

delser med en samlet Udgift paa 280 000 Kr. er ikke medregnet. Landbohøjskolen 357 000 Kr., Mergeltransport 30 000 Kr. — nu 700 000 Kr.! —, Veterinærvæsenet 231 000 Kr., Kontrol med forskellige Levnedsmidler 33 000 Kr., i alt 651 000 Kr., er heller ikke medregnet. Heller ikke Tilskud til Hedeselskabet 265 000 Kr. Men som det ses, har en stigende Forstaaelse overfor Erhvervene præget hele den Periode.

Er der nu nogen, der tror, at de skiftende Regeringer og de skiftende Flertal har foretaget disse Handlinger og vist en stærkt stigende Interesse for at skabe Ulykker for Erhvervene eller for at gøre noget, der i det hele taget maa betegnes som absolut galt? I saa Fald har jo hvert eneste af Partierne haft sit fulde Medansvar derfor. Det synes, som om man nu til Tider blot taler om det paa en Maade, som om den Vej er ganske forkastelig. Det bør man ikke gøre i det Øjeblik man ser hele den Udvikling, denne Støtteforanstaltning har taget.

At Landbrugserhvervet har ligget forrest, er ganske ligetil og selvfølgelig. Danmark var og er i væsentlig Grad Agerdyrkningslandet, henvist til at udnytte sin Jord i den videst mulige Udstrækning, og at der gøres alle Anstrængelser derfor, er ganske selvfølgelig. Men det kan ikke gaa an mere at betragte Landbruget som det eneste bærende Erhverv. En saadan Samfundsøkonomi vil ikke alene være uklog, rent produktionsmæssigt set, men kan ogsaa rumme sin store Fare, hvis dette Erhverv skulde blive ramt af en alvorlig Krise. Det er givet, at i det Øjeblik hele vor Nationaløkonomi maa hvile paa et enkelt Erhverv, er det mere farligt, end hvis vi har flere Strengte paa vort Instrument, og da Landbruget som Følge af sin Industrialisering ikke i lange Tider har kunnet og ikke kan beskæftige sit eget Fødselsoverskud, og da det rent menneskeligt set vil være ganske forkasteligt at lade store Dele af Befolkningen forsømme i Lediggang, og det økonomisk set er taabeligt ikke at anvende de nu ledige Kræfter i Produktionslivet, saa ogsaa de kan være med til at skabe Værdier til vort Samfunds Berigelse, saa er det bydende nødvendigt at drøfte og overveje alle Muligheder for at forøge Beskæftigelsesgraden i vort Land. Jeg har da ogsaa bemærket, at Forlsaget til Lov om Foranstaltningerne til Fremme af danske Erhvervsinteresser har vundet ret betydelig Tilslutning i dette høje Ting, og det vil forhaabentlig lykkes derigennem at skabe Begyndelsen til den Koncentration og Modernisering af Haand-